

Beantwoording bestuursvraag

Datum vraag	25 april 2017
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke consultatie Aanvullende Kredietaanvraag Aanpak Landbouwemissies
Datum beantwoording	25 april 2017
Indienend VV-lid	Aafke Krol
Bron	
Portefeuillehouder	Mw. M.E.F. Leewis
Corsanummer	17.039062

Context

Voor u ligt de beantwoording van de schriftelijke consultatie naar aanleiding van de Aanvullende Kredietaanvraag Aanpak Landbouwemissies. Deze schriftelijke consultatie was ingesteld nadat besloten was om de commissievergadering VGW van 19 april te laten vervallen.

De fracties van A&B, CDA en Algemene Waterschapspartij hebben per email vragen aangeleverd. Deze zijn gerubriceerd onder een aantal thema's. Per thema zijn de vragen opnieuw aangegeven en door in het antwoord kernwoorden dik te drukken, kan snel worden opgezocht welk deel van het antwoord betrekking heeft op welke vraag.

Vraag

A&B

1. Welke projecten liggen er ter aanvraag?
2. Wat is de status van de aanvragen?
3. Wat is de stand van zaken omtrent de openstelling van de POP3-gelden?

Algemene Waterschapspartij

- a) Wij ontvangen graag een aanvullende rapportage met smart benoemde meetpunten met het oog op rapportage in 2021
- b) Wij kunnen weinig grip krijgen op de voortgang
- c) Wat gebeurt er als cofinanciering niet rond komt?
- d) Wat zijn de risico's als cofinancieringen niet volgens plan plaatsvinden of vertraging verlopen?
- e) Welke risico's loopt Rijnland als het het gat tijdelijk probeert te vullen?
- f) Kan Rijnland zonodig meer druk zetten op de cofinanciers?

- g) Zijn er normverschillen tussen verschillende agrarische sectoren en biologisch/regulier?
- h) Wat zijn precies de knelpunten waarvan gesteld wordt dat deze voor resp. 80-100% opgelost worden?

CDA

- i. Waarom vantevoren kredieten beschikbaar stellen voor nog goed te keuren projecten? De reservering biedt aan betrokken partijen immers toch voldoende rechtszekerheid?
- ii. Is het mogelijk een concrete opsomming te geven van de ingediende projecten/doelen/looptijd/wijze van voortgangsbewaking/doelverwezenlijking?
- iii. Is bij de ontwikkeling van projecten te sturen op een zo groot mogelijke bijdrage aan de nutriëntenproblematiek?

Antwoord

Vraag betreffende de aanvullende kredietaanvraag

CDA

- i. Waarom vantevoren kredieten beschikbaar stellen voor nog goed te keuren projecten? De reservering biedt aan betrokken partijen immers toch voldoende rechtszekerheid?

(Antwoord afgestemd met financieel adviseur Jilles Riemens en programmamanager Bas van Ooijen)

Rijnland heeft zich gecommitteerd aan cofinanciering van watergerelateerde maatregelen waarop POP3-subsidie wordt toegekend. Om daadwerkelijk over het krediet te kunnen beschikken op het moment dat het moet worden besteed, is het noodzakelijk om dit krediet nu aan te vragen. Immers, alleen dan is er de zekerheid dat het geld daadwerkelijk uitgegeven kan worden. Een reservering is dan geen solide garantie.

Om pragmatisch om te gaan met de reservering, wordt bovendien pas een nieuwe tranche aangevraagd op het moment dat er een goed beeld is van hoe het beschikbare krediet wordt besteed. Dit beeld is er nu: de €1,2m die in november 2015 is aangevraagd, is vervat in de subsidie-aanvragen die nu ter behandeling bij de provincies liggen. Zodoende is het nu tijd om nieuw krediet aan te vragen.

Informatie rondom projecten die binnen de eerste tranche zijn aangevraagd

A&B

- 1. Welke projecten liggen er ter aanvraag?
- 2. Wat is de status van de aanvragen?
- 3. Wat is de stand van zaken omtrent de openstelling van de POP3-gelden?

CDA

- ii. Is het mogelijk een concrete opsomming te geven van de ingediende projecten/doelen/looptijd/wijze van voortgangsbewaking/doelverwezenlijking?
- iii. Is bij de ontwikkeling van projecten te sturen op een zo groot mogelijke bijdrage aan de nutriëntenproblematiek?

Hieronder vindt u een **opsomming van de projecten** waarvoor POP-subsidie is aangevraagd. Het totale projectbudget binnen het Rijnlandse beheergebied bedraagt € 3.109.702,-. De Rijnlandse bijdrage (mits POP-subsidies worden gehonoreerd) hierin is € 1.267.797,40. Voor sommige projecten wordt Rijnland geacht 50% cofinanciering te betalen, voor andere projecten 40%. Sommige projecten hebben bovendien in hun budget een eigen bijdrage opgenomen. Zodoende dat de Rijnlandse bijdrage niet helemaal 50% is.

Pop-aanvragen		Status *	Project-leiding	Project-budget	Rijnlandse bijdrage
Zuid Holland					
<i>Melkveehouderij</i>					
Bewust Boeren Rijnland	Erfinrichtingsmaatregelen	✓	Agrarische Collectieven	€ 371.436,00	€ 180.767,95
Kennisoverdracht Water	Kennisoverdracht	i/a	Projecten LTO Noord	€ 375.000,00	€ 150.000,00
<i>Boomteelt</i>					
DAW-Boskoop	Gewasbeschermingsmiddelen, nutriënten: maatregelen	RVO	Delphy (teeltadviseurs)	€ 300.000,00	€ 150.000,00
Kennisoverdracht Boskoop	Kennisoverdracht	i/a	Delphy (teeltadviseurs)	€ 200.000,00	€ 80.000,00
<i>Bollenteelt</i>					
Schoon Erf Schone Sloot groot	Gewasbeschermingsmiddelen: maatregelen	i/a	Delphy (teeltadviseurs)	€ 258.000,00	€ 103.500,00
Wijs met bodem en water	Kennisoverdracht	i/a		€ 256.100,00	€ 102.440,00
Bollentelers investeren in beter water	Nutriënten: maatregelen	RVO		€ 529.166,00	€ 264.583,00
Samenwerking waterinnovaties	Nutriënten (fosfaat): maatregelen	i/a		€ 210.000,00	€ 84.000,00
Noord-Holland					
<i>Akkerbouw</i>					
DAW-Haarlemmermeer	Gewasbeschermingsmiddelen, nutriënten: maatregelen	i/a		€ 610.000,00	€ 184.700,00
Totaal				€ 3.109.702,00	€ 1.299.90,95

***Status** i/a: In aanvraag. **Stand van zaken:** De aanvragen worden momenteel beoordeeld door de provincie;

RVO: De aanvraag wordt momenteel beoordeeld door RVO, is al beoordeeld door de provincie;

✓: Toegekend. Op dinsdagmiddag 21 april is bekend geworden dat aan dit project subsidie is toegekend. Ongetwijfeld gaan in de komende dagen meer subsidies toegekend worden.

De **looptijd** van deze projecten is doorgaans drie jaar. De projecten worden gestart op het moment dat de subsidie beschikt is. De wijze van **voortgangsbewaking** is zo, dat binnen elk project een degelijke, EU conforme projectadministratie bijgehouden moet worden. Op basis daarvan wordt subsidie uiteindelijk uitbetaald: de druk hierop ligt dus bij de projectleiding.

De bewaking op **doelverwezenlijking** is al vervat in de criteria voor aanvraag van POP-subsidies: de projecten moeten een bijdrage leveren aan de Rijnlandse WBP en KRW opgaven. Door middel van een puntenscore wordt alleen aan die projecten subsidie toegewezen die voldoende punten én de hoogste score behaalden.

Rijnland is nauw bij het **ontwikkelen van deze projecten** betrokken geweest. Rijnland heeft vooral binnen de boomteelt en de bollenteelt een stimulerende rol gespeeld, omdat in deze sectoren de grootste prioriteit ligt om met emissies aan de slag te gaan. Immers, in de gebieden waar deze sectoren liggen, worden veel waterkwaliteitsproblemen op het

gebied van zowel nutriënten als gewasbeschermingsmiddelen geconstateerd. In de Haarlemmermeer heeft de regionale LTO afdeling ambities om maatregelen tegen emissies te nemen en in de veenweidegebieden willen de agrarische collectieven, naast hun inzet voor blauwe diensten, graag aan de slag met Kringlooplandbouw en verdere bewustwording. Zodoende dat in al deze sectoren projecten zijn ontstaan waarvoor subsidie is aangevraagd.

Proces rondom cofinanciering

Algemene Waterschapspartij

- c) Wat gebeurt er als cofinanciering niet rond komt?
- d) Wat zijn de risico's als cofinancieringen niet volgens plan plaatsvinden of vertraging verlopen?
- e) Welke risico's loopt Rijnland als het het gat tijdelijk probeert te vullen?
- f) Kan Rijnland zonodig meer druk zetten op de cofinanciers?

Als de **cofinanciering niet rond komt**, dan betekent dit dat de projecten die agrarische organisaties in samenspraak met Rijnland hebben ontwikkeld, niet kunnen starten. Het **risico** is dan dat er onvoldoende maatregelen worden genomen in het agrarisch gebied om de waterkwaliteit te verbeteren. Rijnland en de agrarische sector moeten dan om tafel om een Plan B te ontwikkelen, waarbij er dan moet worden gekeken welke maatregelen op welke manier gefinancierd kunnen worden. Mogelijk wordt dan een nieuw voorstel aan uw vergadering voorgelegd.

Rijnland kan **het gat** niet tijdelijk vullen. Projecten waarvoor subsidie wordt aangevraagd, mogen niet al op een andere manier gefinancierd of gestart zijn. Bovendien zou dit richting de agrarische sector ook niet de goede boodschap geven. Immers, het krediet is afgegeven op voorwaarde van cofinanciering en is daardoor mede bedoeld om anderen te stimuleren subsidies aan te vragen.

Rijnland is op verschillende niveau's in gesprek met beide provincies en probeert zowel bestuurlijk als ambtelijk **druk** te houden op het proces van toekenning. In Bijlage A (achter deze memo) vindt u respons op een vergelijkbare vraag die Dhr. Langeslag heeft gesteld vóór behandeling van de kredietaanvraag in D&H.

Overige vragen

Algemene Waterschapspartij

- a) Wij ontvangen graag een aanvullende rapportage met smart benoemde meetpunten met het oog op de rapportage van 2021
- h) Wat zijn precies de knelpunten waarvan gesteld wordt dat deze voor resp. 80-100% opgelost worden?

In telefonisch overleg met Dhr Van den Berg bleek dat deze vragen betrekking hadden op Bijlage 2 van de kredietaanvraag en specifiek op de Doelstellingen die LTO heeft beschreven in het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. LTO geeft telefonisch aan dat het hier gaat om de aanpak van verontreiniging van het water met te veel meststoffen of gewasbeschermingsmiddelen, verzilting, verbeteren van de bodemvruchtbaarheid en het sluiten van kringlopen. LTO beraadt zich momenteel op een programmatische aanpak, waarbij monitoring van inspanning en effecten een grote rol gaat spelen.

- g) Zijn er normverschillen tussen verschillende agrarische sectoren en biologisch/regulier?

Hoogheemraadschap van **Rijnland**

In telefonisch overleg met Dhr Van den Berg bleek dat de AWP wil weten in hoeverre Rijnland rekening houdt met verschillende agrariërs onder het motto 'De vervuiler betaalt', én of gebruiksnormen (van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen) invloed hebben op de Aanpak Landbouwemissies.

Rijnland houdt zeker in zijn prioritering van werkzaamheden rekening met de gebieden en sectoren waarin de meeste problemen met waterkwaliteit worden geconstateerd. Deze prioritering reikt van handhaving via procesbegeleiding tot aan bestuurlijk relatiebeheer.

Voor het bemesten van landbouwgrond gelden maximumhoeveelheden stikstof, fosfaat en dierlijke mest. Deze gebruiksruijnte berekent de agrariër zelf. De gebruiksnormen (kilo's stikstof per hectare per jaar) zijn per gewas of gewasgroep vastgesteld en kunnen ook gebruikt worden voor het berekenen van de mestproductie, het omrekenen naar varkens- en pluimvee-eenheden en de uitrijdperioden. Voor alle gewasbeschermingsmiddelen is bovendien beschreven voor welk gewas gebruik van het middel toegelaten is. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) voeren op beide elk jaar controles uit.

Rijnland ziet vooral toe op het correct gebruik van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen in relatie tot het water. Bijvoorbeeld door te controleren op drift en het spuiten/bemesten van de sloot(kant).

Verdere informatievoorziening t.a.v. de voortgang van het programma

Algemene Waterschapspartij

b) Wij kunnen weinig grip krijgen op de voortgang

In december 2016 is een memo opgesteld (in de kredietaanvraag bijgevoegd onder Bijlage 1) waarin de stand van zaken van de Aanpak is beschreven. Bij het behandelen van deze kredietaanvraag in het portefeuillehoudersoverleg is voorgesteld om tijdens de behandeling van deze kredietaanvraag in de commissie VGW van 19 april j.l. de aanvraag en de aanpak verder toe te lichten (door middel van de sheet, bijgevoegd in de kredietaanvraag onder Bijlage 2). Deze commissie is vanwege het gebrek aan punten helaas komen te vervallen. Indien er een verdere wens is voor toelichting op de voortgang, kan deze tijdens de VV van 10 mei gegeven worden.

Bijlage A Vragen gesteld vóór behandeling in D&H

Groot, Hennie de

Van: Krol, Aafke
Verzonden: maandag 3 april 2017 13:47
Aan: Groot, Hennie de
CC: Hage - Dondorp, Christina van
Onderwerp: RE: D&H-voorstel Aanpak Landbouwemissies

Beste Hennie,

Hieronder antwoord op de vragen van Sjaak en Jeroen:

Is er al iets toegekend op blauwe diensten?

Rijnland heeft tot en met 2021 goede afspraken gemaakt met de provincies over het beschikbaar krijgen en houden van POP3 subsidie voor Blauwe Diensten. Rijnland heeft de inzet op Blauwe diensten met zowel de provincie Noord-Holland als Zuid-Holland voor 6 jaar vastgelegd (2016 – 2021). De totale POP3 bijdrage voor Blauwe Diensten voor Rijnland is afgesproken op maximaal €1.080.000,-. Dit is een POP3 bijdrage van maximaal €180.000,- per jaar verhoogd met een zelfde bijdrage van Rijnland (totaal €360.000,- per jaar).

De contracten voor Blauwe Diensten worden afgesloten met de agrarische collectieven. In het opstart jaar 2016 zijn contracten afgesloten ter waarde van €100.000,-/jaar. Het aantal contracten is voor 2017 verdubbeld naar een totale waarde van €200.000,-/jaar. De insteek voor 2018 is om (tot 2021) samen met de collectieven nog een keer de omvang van de blauwe diensten binnen Rijnland te verdubbelen. Of dit gaat lukken hangt nog sterk af van de gezamenlijke inzet van Rijnland en zeker die van de extra werving van deelnemers door de collectieven. Hiervoor is nog voldoende financiële ruimte.

Welke (landelijke) acties worden genomen om de POP-gelden in beweging te krijgen?

Als subsidie wordt aangevraagd, wordt deze aanvraag getoetst door RVO. Na de openstelling heeft RVO 26 weken de tijd om tot beschikking over te gaan. Vóór de openstelling is door de provincie door middel van casussen bij de Europese Commissie getoetst of de beoogde maatregelen subsidiabel waren. Dit was een van de redenen waardoor de openstelling lang op zich liet wachten. Tijdens de beoordeling van de ingediende aanvragen rezen bij RVO echter toch weer twijfels over een aantal aangevraagde maatregelen. Als gevolg hiervan hebben de toekenningen als geheel op zich laten wachten.

Rijnland heeft veel (bestuurlijke) druk gezet bij de Provincie Zuid-Holland om RVO te bewegen subsidies toe te kennen. Ook regiebureau POP (een gezamenlijke programmadirectie van het Ministerie van Economische Zaken en de provincies) heeft een inventarisatie gedaan van de problemen bij subsidieaanvragen en -toekenningen. Aan de waterschappen, IPO, EZ is gevraagd de ervaringen te delen met POP-3. Na veel discussies liggen de eerste beschikkingen (voor paragraaf 2.6-niet productieve investeringen) momenteel terug bij de Provincie Zuid-Holland om getekend te worden. Hopelijk is volgende week bekend welke projecten binnen Rijnland subsidie krijgen. De provincie Noord-Holland heeft bij de openstelling al aangegeven dat er voor dat gebied op 24 mei beschikt zal worden. Zij hebben echter eenzelfde soort discussie bij RVO gevoerd; de hoop is dat beschikking dan ook daadwerkelijk op de 24^e kan gebeuren.

Graag bijlagen 1 en 2 ook in iBabs opnemen. Geen idee welke bijlagen hij bedoelt ?

Als het goed is, staan de bijlagen in het stuk achteraan. In het stuk dat in Babs staat in ieder geval wel:

Hoogheemraadschap van
Rijnland

BIJLAGE 1 STAND VAN ZAKEN PROGRAMMA LANDBOUW-SCHOON EN GEZOND WATER staat op pagina 4 van het D&H stuk behorende bij agendapunt 4; **BIJLAGE 2 TOELICHTING AANVULLENDE KREDIETAANVRAAG AANPAK LANDBOUWEMISSIONS** staat op pagina 8.

Met vriendelijke groet,

Aafke Krol
Adviseur waterkwaliteit/landbouwemissionen

0621 689940
aafke.krol@rijnland.net

Hoogheemraadschap van Rijnland
Archimedesweg 1, 2333 CM Leiden
Postbus 156, 2300 AD Leiden
www.rijnland.net

Van: Groot, Hennie de
Verzonden: maandag 3 april 2017 8:56
Aan: Krol, Aafke
CC: Hage - Dondorp, Christina van
Onderwerp: D&H-voorstel Aanpak Landbouwemissionen

Ha Aafke,

Vraag van Sjaak Langeslag: Is er al iets toegekend op blauwe diensten? Welke (landelijke) acties worden genomen om de POP-gelden in beweging te krijgen?

Opmerking Jeroen Haan: Graag bijlagen 1 en 2 ook in iBabs opnemen. Geen idee welke bijlagen hij bedoelt ?

Graag z.s.m. antwoord naar BO, maar voor D&H-vergadering!

Met vriendelijke groet,
Hennie de Groot

Staf Bestuur en Directie
Bestuursondersteuning
071-306 3584

Hennie.groot@rijnland.net

Hoogheemraadschap van Rijnland
Archimedesweg 1, 2333 CM Leiden
Postbus 156, 2300 AD Leiden
www.rijnland.net

